

ΦΩΤΟ: Μάρνα Λομπρόβ-Πλάβα

BOMBES ΣΤΟ ΛΙΚΝΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΑΣ

Η εύφορη γη ανάμεσα στους δύο μεγάλους ποταμούς, τον Ευφράτη και τον Τίγρη, η γνωστή χώρα της Μεσοποταμίας, στην οποία αναπτύχθηκαν η Εακουστοί πολιτισμοί των Σουμεριών, των Βαβυλωνίων και των Ασσυριών, κινδυνεύει σήμερα να καταστραφεί από τον πόλεμο στη ζώνη του Περσικού Κόλπου, συμπαρασύροντας στα σπλάχνα της Ξανά —άμορφη μάζα πιστις πολιτισμικές μαρτυρίες που μας επέτρεψαν να γνωρίσουμε ένα μεγάλο μέρος από το παρελθόν και την ιστορία της εξέλιξης του ανθρώπου.

Οι ανασκαφές που έχουν κάνει εκεί αρχαιολόγοι απ' όλο τον κόσμο και αρχαιολογικές αποστολές από την Αμερική, τη Γαλλία, τη Γερμανία κ.α., καθώς και Ιρακίνοι επιστήμονες, έχουν φέρει στο φως τα μεγάλα κέντρα του πολιτισμού της Μεσοποταμίας.

Η Ουρ, η Ουρούκ, η Βαβυλώνα, η Σαμάρρα, η Νινευή, η Νιμρούδ είναι μερικές μόνο από τις βασιλικές πόλεις που μας χάρισαν υψηλά δείγματα πολιτισμού. Ας αναφέρουμε μόνο, για παραδειγμα, τα τεχνικά έργα για τη γεωργία, τους κρεμαστούς κήπους της Βαβυλώνας, τη στήλη του Χαμουραμί με τη σφηνοειδή γραφή, τα κλιμακωτά παλάτια,

τα βασιλικά πορτρέτα και τις ανάγλυφες συνθέσεις, τα χρυσά ευρήματα από τα βασιλικά νεκροταφεία.

«Η ιστορία της Μεσοποταμίας ξεκινάει από την 9η χιλιετία με την ονομαζόμενη "νεολιθική επανάσταση", που άλλαξε τη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό του περιβάλλον, καθώς από κυνηγός έγινε γεωργός με ένα ρυθμό πολύ αργό. Στο διάστημα των 4.000 χρόνων από την 9η ως την 5η χιλιετία συντελέστηκαν σ' αυτή τη συγκεκριμένη περιοχή του Β. Ιράκ πολύ σημαντικά επιτεύγματα στην εξέλιξη του πολιτισμού μας. Άρχισε η αστικοποίηση του ανθρώπου, με την πιο πρωτόγονη μορφή βεβαία, και στο σημερινό **Κουρδιστάν** έχουν βρεθεί οι παλαιότερες εγκαταστάσεις, που χρονολογούνται στα 6800 π.Χ., ενώ και πάλι στην 7η χιλιετία, και πάλι στην ίδια περιοχή, ανακαλύπτεται η κεραμική. Χρειάστηκε να περάσουν αρκετές χιλιάδες χρόνια, ως τα 2600 π.Χ. περίπου, για να ανακαλύψει ο άνθρωπος τη γραφή, που αρχικά χάραξε σε χιλιάδες πήλινες πινακίδες που έχουν βρεθεί εκεί. Υπολογίζονται σε μισό εκατομμύριο οι πήλινες πινακίδες που έχουν βρεθεί στη Μεσοποταμία και οι οποίες καταγράφουν την

ιστορία αυτής της συναρτακτικής περιοχής του χρονήτη μας με κάθε λεπτομέρεια.

Ως τον 7ο π.Χ. αιώνα, όταν καταστράφηκε το κράτος του τελευταίου βασιλιά των Ασσυριών, του **Ασσορμανιπάλ** (ή **Σαρδανάπαλου**, όπως τον λέμε εμείς), και ο πολιτισμός αυτός χάθηκε κυριολεκτικά από πρόσωπο γης, οι πολιτισμοί της Μεσοποταμίας δημιούργησαν πόλεις και βασιλεία παντοδύναμα, έκτισαν παλάτια και ναούς που έμειναν ονομαστά στην ιστορία της ανθρωπότητας, και είχαν ηγέτες βασιλείς σαν τον **Ναβουχοδονόσσορα**, που στα χρόνια του Τρωικού πολέμου ζούσε στη Βαβυλώνα, ή τον μεγάλο νομοθέτη βασιλιά **Χαμουραμί**, ο οποίος στη δεκαετία του 1760-50 π.Χ. κατόρθωσε, χάρη στον ισχυρό στρατό του, να ενώσει το Βόρειο και το Νότιο Ιράκ σε ένα τεράστιο και παντοδύναμο κράτος.*

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι ο σημερινός άνθρωπος, που έχει όλη τη δυνατότητα να γνωρίσει το παρελθόν του, δεν θα αφήσει πολυήμες ιστορικές-αρχαιολογικές μαρτυρίες και αθώες ανθρωπίνες ζωές να καταστρέφονται.

* Το Βήμα 3.2.91. Χαρά Κιοσσέ **K.E.**